

FIȘA DISCIPLINEI***Ingrijiri speciale in specialitati medicale - nefrologie*****1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Ovidius" din Constanța
1.2 Facultatea	Medicină
1.3 Departamentul	3 - DISCIPLINE CLINICE MEDICALE I
1.4 Domeniul de studii	Sănătate
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Asistență Medicală Generală (AMG)
1.7 Anul universitar	2025- 2026

2. Date despre disciplina

2.1 Denumirea disciplinei	Ingrijiri speciale in specialitati medicale - nefrologie					
2.2 Cod disciplină	AMG 3.1.09					
2.3 Titularul activitatilor de curs	S. L. Univ. Dr. Stanigut Alina Mihaela					
2.4 Titularul activitatilor de seminar	S. L. Univ. Dr. Stanigut Alina Mihaela, Prof. Univ. Dr. Tuta Liliana Ana					
2.5 Anul de studiu	III	2.6 Semestrul	I	2.7 Tipul de evaluare	Ex1	2.8 Regimul disciplinei
						*DD/ **DO

* DF – disciplină fundamentală, DD – disciplină în domeniu, DS – disciplină de specialitate, DC – disciplină complementară, DAP – disciplină de aprofundare, DSI – disciplină de sinteză, DCA – disciplină de cunoaștere avansată

** DI – disciplină impusă (obligatorie); DO – disciplină opțională (la alegere)

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activitatilor didactice)

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	4	3.2 din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore activități directe pe semestru	56	3.5 din care: curs	28	3.6 seminar/laborator	28
3.7 Total ore de studiu individual					
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutorial					

Examinări	2
Alte activități	-
3.8 Total ore pe semestru	56+44= 100 (3.4 + 3.7)
3.9 Numarul de credite	4

*** S - seminar; L - laborator; P - proiect

4. Preconditii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• noțiuni de anatomie, fiziologie, fiziopatologie a aparatului reno-urinar
4.2 de competente	• Nu este cazul

5. Conditii (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Sala de curs dotată cu tablă, videoproiector în cadrul Facultatii de Medicina, Univ. Ovidius platforma pentru predare interactivă on-line, acces la internet.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului/ proiectului* *Se alege tipul de aplicatie aferent disciplinei	• activitate practica la patul bolnavului • loc de desfasurare: Spitalul Clinic Judetean de Urgenta Constanta, Clinica de Nefrologie • Saloane cu pacienți cu patologie concordantă cu activitatea de predare. • Sală dotată cu ecran de proiecție, videoproiector, platformă pentru comunicare online, laptop.

6. Competentele specifice acumulate

Competente profesionale	C1. Identificarea nevoilor de îngrijire specifice și planul de nursing corect al afecțiunilor renale, conservatoare, dar și dializă și transplant renal. C2. Identificarea starii de boala a pacientilor cu afectiuni renale. C3. Aplicarea unui plan terapeutic adecvat afecțiunilor renale identificate. Administrarea tratamentelor conform prescripțiilor medicului C4. Evaluarea corecta a riscului de imbolnavire sau a contextului aparitiei unei imbolnăviri individuale / colective, urmate de alegerea si aplicarea măsurilor adecvate de profilaxie primară și secundară. C5. Initierea si derularea unei activitati de cercetare stiintifica sau/si formativa in domeniul nefrologiei.
Competente transversale	CT1. Identificarea obiectivelor de realizat, a resurselor disponibile, conditiilor de finalizare a acestora, etapelor de lucru, timpilor de lucru, termenelor de realizare aferente si riscurilor aferente. CT2. Identificarea rolurilor si responsabilitatilor într-o echipa pluridisciplinara si aplicarea de tehnici de relationare si munca eficienta în cadrul echipei si în relatie cu pacientul CT3. Utilizarea eficienta a surselor informationale si a resurselor de comunicare si formare profesionala asistata (portaluri Internet, aplicatii software de specialitate, baze de date, cursuri on-line etc.) atât in limba romana cat si intr-o limba de circulatie internationala.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea patologiei renale și a procedeele de îngrijire calificată specifice.
7.2 Obiectivele specifice	• Prezentarea modalitatilor de evaluare și îngrijire în bolile renale; • Prezentarea mijloacelor și tehnicilor terapeutice precum și a rezultatelor acestora, a evoluției și complicațiilor bolilor renale. • Exemplificarea patologiei studiate la curs prin cazuri clinice reprezentative prezentate în cadrul stagiului clinic. • Cunoașterea îngrijirilor specifice terapiei de substituție a funcțiilor renale. • Interpretarea investigațiilor biologice, imagistice, functionale, etc • Prezentari de caz.

8. Continuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Numar Ore Alocate
1. Anatomia și Fiziologia aparatului urinar (filtrarea glomerulară, funcțiile tubulare, rolul endocrin al rinichiului)	Prelegere participativă - Prezentare orală și multimedia	1x 2 ore
2. Nevoia de a elimina (Factorii care influențează satisfacerea nevoii, independența în satisfacerea nevoii, manifestări de independență, intervențiile asistentului medical)		1x2 ore
3. Nevoia de a elimina (dependența în satisfacerea nevoii, eliminare urinară inadecvată cantitativ și calitativ, intervențiile asistentului medical, retenția urinară, incontinența urinară)		1x2 ore
4. Hidratarea și mineralizarea organismului (stabilirea necesităților hidrice și minerale, tulburări ale fluidelor: deshidratarea, excesul de volum lichidian, tulburări electrolitice)		1x2 ore
5. Pregătirea pacientului pentru investigații paraclinice (pregătirea pentru ecografie, rg. Renală simplă, urografie, Computer tomografie, rezonanță magnetică nucleară)		1x2 ore
6. Îngrijirea pacienților cu infecții ale tractului		1x2 ore

urinar, pielonefrite acuta si cronica. Ingrijirea pacientilor cu litiaza urinara.		
7. Ingrijirea pacientilor cu nefropatii glomerulare.		1x 2ore
8. Ingrijirea pacientilor cu Injurie renala acuta.		1x2 ore
9. Ingrijirea pacientilor cu Boala cronica de rinichi.		1x 2 ore
10. Tratamentul de substitutie a functiei excretorii renale. Hemodializa – indicatii, contraindicatii, principii. Particularitati de ingrijire.		1x 2 ore
11. Tratamentul de substitutie a functiei excretorii renale. Dializa peritoneala - indicatii, contraindicatii, principii. Transplantul renal - indicatii, contraindicatii. Particularitati de ingrijire.		1x2 ore
12. Medicatia la pacientii cu boala cronica de rinichi (tratamentul anemiei, a tulburarilor mineral osoase, terapia de anticoagulare la pacientii hemodializati, terapia imunosupresoare). Rinichiul si medicamentele. Principii de recuperare a pacientului nefrologic.		1x2 ore
13. Nutritia pacientului cu boala cronica de rinichi (evaluarea starii de nutritie, tratamentul malnutritiei). Principii de recuperare a pacientului cu boala cronica de rinichi.		1x2 ore
14. Rinichiul si sarcina (Principii de ingrijiri acordate de asistentul medical in bolile renale). in sarcina)		1x2 ore

Bibliografie

1. **Mihail Petru Lungu**, Manual de Medicina interna pentru scolile sanitare postliceale si asistenti medicali, Editura All, 2020
2. **C. Marcean (coord.)** – Tratat de ingrijiri medicale pentru asistenti medicali generalisti, vol II, Ed Universitara “C. Davila” Bucuresti, 2021

3. **Adam Feather, David Randall, Mona Waterhouse:** Kumar si Clark Medicina Clinica, „Leonard Azamfirei, Anca Dana Buzoianu, Dan Ionut Gheonea – coordonatorii editiei in limba romana, Editia a 10-a, Ed. Hipocrate, 2021.
4. **Latha Ganti, David Lebowitz, Javier Rosario, Ariel Vera:** Sinopsis in Medicina. Cristina Oana Marginean, Catalina Poiana – coordonatorii editiei in limba romana. Ed a 5-a, Editura Hipocrate, Bucuresti, 2021
5. **A. Covic, S. Hogaș, A. Covic-** Manual de Nursing în bolile renale, Ed. Demiurg, 2015, Curs «Îngrijiri calificate în Nefrologie» Suport electronic la Biblioteca Facultatii de Medicina.
6. **A. Covic et all** – Nefrologie - Principii teoretice si practice, Ed. Demiurg, 2011.
7. **A. Covic** – Dializa : ghid practic de buzunar, Ed. Gr. T. Popa, UMF Iasi, 2013,
8. **L. Segall, L Florea, A. Covic** – Dializa peritoneala, Ed. Polirom, Iasi, 2006,
9. **Corneliu Borundel,** Medicina interna pentru cadre medii, Editia IV-a revizuita, Editura Bic All, 2015.
10. **L. Titirca (coord.)** – Ghid de nursing cu tehnici de evaluare si ingrijiri corespunzatoare nevoilor fundamentale, vol I, Ed Viata medicala romaneasca, Bucuresti, 2007
11. **C. Mozes** – Tehnica ingrijirii bolnavului (cartea asistentului medical), Ed Medicala, Bucuresti, 2007

8.2 Aplicații (seminar/laborator/proiect)*.

*Se alege tipul de aplicatie aferent disciplinei

	Metode de predare	Numar ore alocate
1. Conduita asistentei la locul de munca: particularitatile sectiei de nefrologie, programul zilnic, regulamentul sectiei, salonul, spatiile pentru consultatie si tratament, salonul bolnavilor, servirea mesei, programul de vizita. Evidenta pacientilor, transferul pacientilor intra/extraspitalicesc, administrarea tratamentului.	Demonstratii practice, prezentari de caz la patul bolnavului	2 ore
2. Ingrijirea pacientilor in sectia de nefrologie: pozitia pacientului in pat, imbracarea/dezbracarea, igiena corporala si prevenirea escarelor, infectiilor, conditii de colectare a produselor fiziologice si patologice. Recoltarea analizelor de laborator: sange, urina, sputa, hemocultura, determinarea rapida a glicemiei. Probe functionale renale		1 x 2 ore
3. Supravegherea pacientului în secția de nefrologie: urmarirea comportamentului, a semnelor vitale, completarea in foaia de observatie a datelor despre temperatura, greutate, diureza, puls, tensiune arteriala,		1 x 2 ore

frecvența respirațiilor, scaun, varsături		
4. Pregătirea pacienților pentru explorările radiologice (radiografie, urografie, CT,IRM)		1 x 2 ore
5. Monitorizarea pacienților diagnosticați cu afecțiuni renale. Asigurarea intervenției în urgențele medicale. Recomandări la externare		1 x 2 ore
6. Examenul clinic al pacientului cu afecțiune renală		1 x 2 ore
7. Ecografia aparatului renal: aspecte tipice în principalele boli renale studiate la curs. Interpretarea imaginii urografice în principalele boli renale studiate la curs. Imagistica în bolile renale		1 x 2 ore
8. Dieta în afecțiunile renale: principii, tehnică, indicații		1 x 2 ore
9. Tratatamentul antibiotic în bolile renale: clasificare, mecanisme de acțiune, indicații, contraindicații, efecte secundare, doze, mod de administrare, principii de asociere, interacțiuni medicamentoase.		1 x 2 ore
10. Corticoterapia în bolile renale: clasificare, mecanisme de acțiune, indicații, contraindicații, efecte secundare, doze, mod de administrare, interacțiuni medicamentoase.		1 x 2 ore
11. Principiile, tehnicile și indicațiile dializei peritoneale și hemodializei		1 x 2 ore
12. Evaluarea și îngrijirea abordului vascular pentru hemodializa temporară și permanentă al pacientului cu boala cronică de rinichi.		1 x 2 ore
13. Terapia intensivă nefrologică – principii de îngrijire		1 x 2 ore
14. Rinichiul în sarcină – principii de îngrijire		1 x 2 ore
	Total = 28 ore	

Bibliografie:

1. **Mihail Petru Lungu**, Manual de Medicina interna pentru scolile sanitare postliceale si asistenti medicali, Editura All, 2020
2. **C. Marcean (coord.)** - Tratat de ingrijiri medicale pentru asistenti medicali generalisti, vol II, Ed Universitara "C. Davila" Bucuresti, 2021
3. **Latha Ganti, David Lebowitz, Javier Rosario, Ariel Vera**: Sinopsis in Medicina. Cristina Oana Marginean, Catalina Poiana - coordonatorii editiei in limba romana. Ed a 5-a, Editura Hipocrate, Bucuresti, 2021
4. **A. Covic, S. Hogaș, A. Covic**- Manual de Nursing în bolile renale, Ed. Demiurg, 2015
5. **Althea Mahon, Karen Jenkins, and Lisa Burnapp**. Oxford Handbook of Renal Nursing, 2013
6. **A. Covic** – Dializa : ghid practic de buzunar, Ed. Gr. T. Popa, UMF Iasi, 2013,
7. **Corneliu Borundel** - Medicina interna pentru cadre medii, Editia IV-a revizuita, Editura Bic All, 2015.

9. Coroborarea continuturilor disciplinei cu asteptarile reprezentantilor comunitatii epistemice, asociatiilor profesionale si angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

La terminarea cursului și lucrărilor practice studentul trebuie sa fie capabil:

- Sa desfasoare activitate practica la patul bolnavilor, care consta in:
 - o Insusirea notiunilor de baza privind ingrijirea pacientilor cu afectiuni renale;
 - o abilitati in profilaxia si promovarea starii de sanatate a pacientilor
 - o abilitati de comunicare cu pacientul, cu familia acestuia, completarea formularelor din spital, prezentarea evolutiei un pacient
- Sa interpreteze investigatii biologice, imagistice, functionale, etc.
Sa participe la garzile de specialitate ale disciplinei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finala
10.4 Curs	Corectitudinea cunostintelor de curs acumulate.	Examen scris – test grila cu raspunsuri multiple	70%
	Gradul de asimilare a noțiunilor specifice disciplinei și capacitatea	Prezenta la curs pe parcursul semestrului	10%

	de a face conexiuni si corelații între structurile studiate.		
10.5 Aplicații* *Se alege tipul de aplicatie aferent disciplinei	Participarea activă la stagiul	Test grila cu prezenta fizica. cu nota de trecere ≥ 5 (cinci) pentru a putea participa la examenul scris.	20%
10.6 Standard minim de performanta.	Cerinte minime pentru nota 5 (sau cum se acorda nota 5) - Prezența la curs 80%. - Prezența la lucrari practice 80%. - Cunoașterea noțiunilor de bază specifice disciplinei. - Promovarea test grila de evaluare semestrial cu notă minimă cinci (5). - Promovarea obligatorie a examenului scris tip grila din sesiune cu nota minima 5; Cerinte minime pentru nota 10 (sau cum se acorda nota 10) - Cunoașterea noțiunilor de bază specifice disciplinei. - Prezența la curs 80%. - Prezența la lucrari practice 80%. - Promovarea test grila de evaluare semestrial cu notă minimă opt (8). - Promovarea obligatorie a examenului scris tip grila din sesiune cu nota minimă 9.5;		

Data
completării,

25.09.2025

Titular activităților de curs,

Nume/Prenume/Semnătura

Ș. L. univ. Dr. Stănișuț Alina Mihaela

Titular aplicații,

Nume/Prenume/Semnătura

Prof. Univ. Dr. Tuta Liliana Ana

Ș. L. univ. Dr. Stănișuț Alina Mihaela

Data avizării în Departament,

30.09.2025

Director de Departament,

Nume/Prenume/Semnătura

ȘL. Dr. Stănișuț Alina Mihaela

Decan,

Nume/Prenume/Semnătura

Prof. Univ. Dr. Tofolean Doina